

Rubrics Daltonkernwaarden Docent, leerling en medewerker

Helen Parkhurst 2017

Inhoudsopgave

Verantwoordelijkheid	3
<i>Docent in de klas</i>	3
<i>Leerling in de klas</i>	3
<i>Medewerker binnen de organisatie</i>	4
Samenwerking	4
<i>Docent in de klas</i>	5
<i>Leerling in de klas</i>	5
<i>Medewerker binnen de organisatie</i>	6
Effectiviteit	7
<i>Docent in de klas</i>	7
<i>Leerling in de klas</i>	7
<i>Medewerker binnen de organisatie</i>	8
Zelfstandigheid	9
<i>Docent in de klas</i>	9
<i>Leerling in de klas</i>	9
<i>Medewerker binnen de organisatie</i>	10
Reflectie	11
<i>Docent in de klas</i>	11
<i>Leerling in de klas</i>	11
<i>Medewerker binnen de organisatie</i>	12

Verantwoordelijkheid

Docent in de klas

Geeft beperkt ruimte voor eigen initiatief en inbreng van de leerlingen.	Geeft enigszins ruimte voor eigen initiatief en inbreng van de leerlingen.	Geeft regelmatig ruimte voor eigen initiatief en inbreng van de leerlingen.	Geeft vaak ruimte voor eigen initiatief en inbreng van de leerlingen.
Benoemt nauwelijks zijn/haar vertrouwen in de leerling voor wat betreft verantwoordelijkheid voor gedrag en de sfeer in de groep.	Benoemt soms zijn/haar vertrouwen in de leerling voor wat betreft verantwoordelijkheid voor gedrag en de sfeer in de groep.	Benoemt regelmatig zijn/haar vertrouwen in de leerling voor wat betreft verantwoordelijkheid voor gedrag en de sfeer in de groep.	Benoemt vaak zijn/haar vertrouwen in de leerling voor wat betreft verantwoordelijkheid voor gedrag en de sfeer in de groep.
Biedt leerlingen nauwelijks regels en maakt nauwelijks afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.	Biedt leerlingen soms regels en maakt soms afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.	Biedt leerlingen regelmatig regels en maakt regelmatig afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.	Biedt leerlingen altijd regels en maakt altijd afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.

Leerling in de klas

Neemt nauwelijks eigen initiatief en komt nauwelijks met inbreng voor de lesinhoud.	Neemt soms eigen initiatief en komt soms met inbreng voor de lesinhoud.	Neemt regelmatig eigen initiatief en komt regelmatig met inbreng voor de lesinhoud.	Neemt vaak eigen initiatief en komt vaak met inbreng voor de lesinhoud.
Weet nauwelijks wat van hem of haar wordt verwacht en start bijna niet zelfstandig met taken in en buiten de les.	Weet soms wat van hem of haar wordt verwacht en start soms zelfstandig met taken in en buiten de les.	Weet regelmatig wat van hem of haar wordt verwacht en start regelmatig zelfstandig met taken in en buiten de les.	Weet altijd wat van hem of haar wordt verwacht en start altijd met taken in en buiten de les.
Kent de regels nauwelijks en houdt zich nauwelijks aan de afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.	Kent de regels soms en houdt zich soms aan de afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.	Kent de regels regelmatig en houdt zich regelmatig aan de afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.	Kent de regels altijd en houdt zich altijd aan de afspraken m.b.t. de vrijheid van keuze en het dragen van verantwoordelijkheid.

Medewerker binnen de organisatie

Werkt nauwelijks actief mee aan onderwijsverbetering in de eigen school.	Werkt soms actief mee aan onderwijsverbetering in de eigen school.	Werkt regelmatig mee aan onderwijsverbetering in de eigen school.	Werkt vaak actief mee aan onderwijsverbetering in de eigen school.
Bespreekt nauwelijks met collega's wat ze als team goed doen en wat nog beter kan in het onderwijs-aanbod.	Bespreekt soms met collega's wat ze als team goed doen en wat nog beter kan in het onderwijs-aanbod.	Bespreekt regelmatig met collega's wat ze als team goed doen en wat nog beter kan in het onderwijs-aanbod.	Bespreekt vaak met collega's wat ze als team goed doen en wat nog beter kan in het onderwijs-aanbod.
Kan de eigen belangen nauwelijks relativeren als het teambelang daarom vraagt.	Kan de eigen belangen enigszins relativeren als het teambelang daarom vraagt.	Kan de eigen belangen voldoende relativeren als het teambelang daarom vraagt.	Kan de eigen belangen goed relativeren als het teambelang daarom vraagt.

Samenwerking

Docent in de klas

Werkt incidenteel aan het bevorderen van samenwerking en opdrachten hebben weinig structuur.	Probeert regelmatig samenwerking te bevorderen en biedt daartoe gestructureerde opdrachten aan.	Zet vaak en op structurele wijze samenwerkingsopdrachten in.	Heeft samenwerkend leren hoog in het vaandel staan en handelt daarnaar.
Heeft in principe geen groepjes in het lokaal en laat de tafels alleen in groepjes zetten bij samenwerkingsopdrachten.	Heeft de tafels in groepjes staan, maar vraagt leerlingen regelmatig om ze in rijtjes te zetten.	Heeft de tafels in groepjes staan en verandert dit slechts incidenteel.	Heeft de tafels standaard in groepjes staan en verandert dat alleen als dat didactisch noodzakelijk is.
Heeft de neiging om te sturen, maar is zich hiervan bewust en probeert afstand te nemen.	Heeft de neiging om dicht op het proces te zitten, maar laat in sterke groepjes steeds meer los.	Kan afstand nemen van het proces van de leerlingen, maar verliest hierbij soms ook het zicht op dit proces.	Neemt afstand en reflecteert hier aan het einde van een samenwerkingsopdracht goed op. Wisselt tussen de rollen van docent, begeleider en coach.

Leerling in de klas

Weet niet welke rol hij/zij van nature aanneemt.	Is zich bewust van de rol die hij/zij van nature aanneemt.	Herkent verschillende rollen binnen de groep.	Ziet welke rol hij/zij aan moet nemen in een bepaalde groepssamenstelling.
Kan met behulp van materiaal van de docent feedback geven en ontvangen.	Geeft en ontvangt feedback, maar nog niet gestructureerd.	Geeft en ontvangt feedback op een gestructureerde wijze.	Geeft gedetailleerd en opbouwend feedback over product, proces en personen.
Werkt alleen aan eigen aandeel.	Werkt aan eigen aandeel en informeert hoe ver anderen zijn.	Werkt aan eigen aandeel en gaat actief op zoek naar extra bijdrage.	Helpt als expert andere groepen.

Medewerker binnen de organisatie

Bespreekt onderwerpen alleen binnen de betreffende groep.	Overlegt over 'overlap' binnen dichtbij staande groepen.	Werkt aan overkoepelende projecten binnen groepen en tussen groepen onderling.	Zoekt naar schoolbrede samenwerking, waardoor er schoolbrede projecten en initiatieven ontstaan.
Geeft collega's soms feedback op product en proces.	Geeft collega's regelmatig feedback en maakt bewust onderscheid tussen feedback op resultaat en proces.	Geeft collega's vaak feedback op gestructureerde wijze.	Geeft collega's tijdens en na samenwerking altijd feedback.
Staat ervoor open om anderen te helpen met eigen expertise.	Levert eigen expertise en is zich bewust van die van collega's.	Levert eigen expertise en benut die van collega's.	Levert eigen expertise, is zich bewust van andermans expertise en maakt hier doelgericht gebruik van.

Effectiviteit

Docent in de klas

Is voorbereid en heeft een tijdsplanning.	Is voorbereid, biedt structuur en houdt zich aan de tijdsplanning.	Kan waar nodig de tijdsplanning loslaten en spreekt leerlingen aan op hun eigen planning.	Stimuleert de leerling om zich aan zijn/haar eigen tijdsplanning te houden.
Zorgt voor een veilig werk- en leerklimaat en is op de hoogte van verschillende werk-vormen.	Zorgt voor een veilig werk- en leerklimaat en zet af en toe een andere werkvorm in.	Helpt leerlingen om zelf een passende werkvorm te kiezen.	Kan de keuze van werkvorm overlaten aan de leerling.
Bepaalt het lesdoel: begint en sluit af met een lesdoel.	Plaatst zijn/haar lesdoel in de lessenserie. Heeft daarbij de doelen van één lessenserie voor ogen.	Heeft de doelen van een trimester voor ogen.	Begeleidt leerlingen bij het kiezen van algemene en persoonlijke doelen die bij hen passen en heeft de doelen van een schooljaar en de eindtermen voor ogen.

Leerling in de klas

Weet de planning te vinden en kent de leerdoelen, maar volgt de regels en het plan van de docent.	Maakt een eigen planning met de leerdoelen in zicht, maar houdt voornamelijk de planning van de docent aan.	Maakt een eigen planning aan de hand van de leerdoelen, maar houdt de planning van de docent nog aan en stelt waar nodig bij.	Volgt de eigen planning aan de hand van de leerdoelen, stelt dit zo nodig bij, kan vooruit werken en verdiept zich in de lesstof.
Is zich niet bewust van de tijd die nodig is voor de taak, stelt geen prioriteiten en maakt daardoor geen of verkeerde keuzes.	Is zich wel bewust van de tijd die nodig is voor de taak, maar redt de taak niet binnen de tijd, door verkeerde prioriteiten te stellen.	Is zich goed bewust van de tijd die nodig is voor de taak, door het stellen van de juiste prioriteiten met de hulp van anderen en redt de taak binnen de tijd.	Is zich uitstekend bewust van de tijd die nodig is voor de taak, heeft overzicht, stelt zelf de juiste prioriteiten en houdt tijd over.
Weet niet hoe hij/zij moet leren of welke hulpmiddelen er zijn.	Denkt na over de stappen van leren, houdt vast aan één strategie en weet welke hulpmiddelen hij/zij nodig heeft.	Kent verschillende leerstrategieën en weet welke hulpmiddelen hij/zij nodig heeft.	Kan effectief met eigen leerstrategieën omgaan en gebruikt de benodigde hulpmiddelen doelbewust en effectief.

Medewerker binnen de organisatie

Staat open om anderen te helpen en te ondersteunen wanneer hierom wordt gevraagd.	Ziet wanneer anderen hulp of ondersteuning nodig hebben en biedt deze hulp ook aan.	Kent eigen zwakke en sterke kanten en weet bij wie hij/zij terecht kan voor hulp.	Ziet de zwakke en sterke kanten van zowel zichzelf als van anderen en ervaart hulp als vanzelfsprekend.
Kent naaste collega's (team/sectie) bij naam.	Luistert naar kritiek/opmerkingen van anderen.	Luistert naar kritiek/opmerkingen van anderen, reageert erop en denkt mee over oplossingen.	Spreekt anderen aan op een constructieve manier en draagt bij aan de oplossing.
Krijgt scholing vanuit het MT aangeboden.	Kan zelf een scholingsvraag formuleren.	Heeft een doelgericht scholingsplan voor zichzelf.	Heeft een scholingsplan dat in dienst staat van de sectie/het team.

Zelfstandigheid

Docent in de klas

Biedt in de les(senserie) geen ruimte voor eigen keuzes van leerlingen.	Geeft leerlingen ruimte om thuis of in daltonuren eigen keuzes te maken.	Geeft ook in de les gelegenheid voor leerlingen om eigen keuzes te maken.	Laat in eigen planning aan leerlingen zien in welke (delen van lessen) zij eigen keuzes kunnen maken.
Start de les met een spoorboekje en de leerdoelen. Bespreekt elke les de leerlijn en biedt de leerlingen keuzes aan.	Biedt verschillende routes richting de leerdoelen aan. Dit in gesprek met de leerling(en).	Geeft leerlingen ruimte voor eigen inbreng. Overziet globaal welke leerlingen hun gang kunnen gaan en welke leerlingen sturing nodig hebben.	Heeft goed inzicht in welke leerlingen hun gang kunnen gaan en welke leerlingen sturing nodig hebben, en handelt daarnaar door sommige leerlingen meer los te laten.
Geeft de leerling duidelijk de opdracht om aan het werk te gaan.	Bevraagt leerling op gemaakte keuzes.	Nodigt de leerlingen die meer aandacht nodig hebben uit voor een gesprek over een verantwoording van gemaakte keuzes.	Bevraagt leerlingen op de voortgang, differentieert per leerling en stelt sturende reflecterende vragen over gemaakte keuzes.

Leerling in de klas

Geeft snel op als het niet lukt en probeert het niet nog een keer.	Probeert het nog een keer als het niet lukt.	Probeert naar andere oplossingen te zoeken voordat hij/zij opgeeft.	Is een doorzetter, geeft nooit op, blijft het altijd proberen en neemt verantwoordelijkheid.
Vraagt zelden hulp aan anderen als hij/zij iets niet begrijpt of iets zelf niet kan oplossen.	Vraagt soms hulp aan anderen als hij/zij iets niet begrijpt of zelf iets niet kan oplossen.	Vraagt meestal hulp als hij/zij iets niet begrijpt of iets niet kan oplossen.	Zoekt altijd naar hulp om problemen op te lossen.
Dient alleen het eigenbelang door eigen zaken goed te regelen.	Houdt bij het regelen van allerlei zaken naast eigenbelang soms ook rekening met de belangen van anderen.	Kijkt vaak goed naar de belangen van anderen en vindt het leuk om zaken te regelen voor anderen.	Vindt het belangrijk om betekenisvolle dingen te doen voor anderen en waardevol te zijn voor de samenleving.

Medewerker binnen de organisatie

Houdt zich aan afspraken.	Heeft inzicht in het waarom van de afspraken en kent de marges in het toepassen daarvan.	Denkt kritisch na over de afspraken en gaat zonedig in overleg om zaken te veranderen.	Kan binnen de kaders van de school eigen keuzes maken en met anderen reflecteren op gemaakte keuzes.
Vraagt hulp over uitvoering van afspraken.	Vraagt raad/hulp bij twijfel over nut of andere invulling van afspraak.	Neemt het initiatief voor nieuwe afspraken.	Heeft vertrouwen in de professionaliteit van collega's en vertrouwen dat onderling gemaakte (veranderde) afspraken worden nagekomen.

Reflectie

Docent in de klas

Faciliteert een moment om te reflecteren op een door hem of haar gekozen gebeurtenis.	Legt in de vakplanning vast wanneer er reflectiemomenten zijn in de periode.	Zorgt er voor dat leerlingen per trimester, periode en les op betekenisvolle momenten reflecteren.	Creëert naast de geplande betekenisvolle momenten ook individuele betekenisvolle momenten.
Ziet erop toe dat de leerling de reflectie vastlegt.	Ziet erop toe dat de leerling dit ook vastlegt in de planning van de leerling.	Vraagt om een waardering van de betekenis van het moment van reflectie.	Geeft feedback op de reflectie van de leerlingen en/of verzorgt peerfeedback.
Kijkt samen met de klas terug op het verloop van de les.	Vraagt aan leerlingen feedback op het verloop van de les	Kijkt samen met de klas terug op het leren in de les.	Bespreekt samen met leerlingen hoe de les verliep en wat docent en leerling hebben geleerd.

Leerling in de klas

Reflecteert op door de docent aangewezen momenten.	Spreekt samen met docent of mentor de reflectiemomenten af.	Bepaalt in samenspraak met de docent/mentor of medeleerlingen de planning voor het reflecteren.	Legt op eigen initiatief betekenisvolle momenten en het gesprek daarover met vakdocent of mentor vast.
Denkt aan de hand van een aantal door de docent geformuleerde reflectieve vragen na over eigen handelen en prestaties.	Denkt aan de hand van een aantal reflectieve vragen na over eigen handelen en prestaties.	Kan bij de docent terecht voor inhoudelijke reflectievragen maar kan ook zelf al gericht reflectieve vragen formuleren.	Formuleert eigen reflectieve vragen.
Legt de reflectie vast in een bestaand format op aangeven van de docent of mentor.	Legt de reflectie vast in een bestaand format en bespreekt dit met de docent/mentor.	Legt de reflectie op eigen manier vast en krijgt hierop gerichte feedback van docent/mentor.	Legt de reflectie vast en heeft tweemaal in een trimester schriftelijke feedback van de docent ontvangen.
Beschouwt de eigen voortgang in de les.	Beschouwt de eigen voortgang in de les en werkt planning bij.	Beschouwt het eigen leren in de les en werkt planning bij.	Bespreekt het leren in de les met docent of peers en werkt planning bij.

Medewerker binnen de organisatie

Vindt het lastig om te verwoorden hoe hij/zij de dingen heeft aangepakt, en kan niet goed aangeven of zijn/haar manier van handelen effectief was.	Kan uitleggen hoe hij/zij de dingen heeft aangepakt, maar vindt het nog lastig om aan te geven of zijn/haar handelen wel of niet effectief was en waarom.	Kan aangeven wat er wel of niet effectief was in zijn/haar manier van handelen, maar vindt het nog moeilijk om aan te geven waarom.	Kan aangeven wat er wel of niet effectief was in zijn/haar manier van handelen en kan ook uitleggen waarom dat wel of niet effectief was.
Vindt het moeilijk om concrete verbeterpunten te formuleren, omdat hij/zij niet goed kan overzien hoe zijn/haar handelen overkwam.	Kan samen met de docent terugkijken op zijn/haar aanpak en een paar dingen aanwijzen die de volgende keer de manier van handelen iets effectiever maken.	Kan tot een aantal verbeterpunten komen om het handelen meer effectief te maken.	Kan goed aangeven hoe hij/zij het handelen de volgende keer gaat verbeteren en wat de volgende keer op dezelfde manier kan. Komt met concrete en realistische verbeterpunten.
Focust zich op de eigen aanpak en kijkt niet om zich heen hoe anderen het aanpakken.	Kijkt om zich heen en ziet dat anderen een andere aanpak gebruiken, maar houdt het bij zijn/haar eigen aanpak.	Kijkt naar de aanpak van anderen en kan deze aanpak vergelijken met de eigen aanpak. Soms probeert hij/zij iets uit van andermans aanpak.	Kijkt naar de aanpak van anderen, kan deze aanpak vergelijken met de eigen aanpak en kiest dan bewust de aanpak die voor hem/haar het beste werkt.